

- Sterke følelser i sving om nedlegging av sykehuset i Sandefjord. **Side 2**
- Fagforbundets motrapport er kritisk til den offisielle vurderingen av EUs tjenstedirektiv. **Side 3**

Kampklar

Streikevåpen: Fagforbundet går ikke av veien for streik for å få gjennomslag for rettferdige krav. Over hele landet gjøres det klart for konflikt i tilfelle meklingsmannen ikke får fram en løsning. **Side 4-5**

Håp for Palestina

– Vi må ikke miste troen på at vi en gang vil få fred i Palestina. Uten håp, ingen framtid. Dette er oppsummeringen til en gruppe unge tillitsvalgte som besøkte Palestina i vinter.

Side 2

FOTO: TERJE KALHEIM

Knallresultat for røntgenansatte

De ansatte ved Sentrum Røntgeninstitutt har fått full uttelling for streiken de gjennomførte. De som kom best ut kan vente et lønnshopp med opptil 54 000 kroner.

Side 3

Tar ikke nei for et svar

Fagforbundet fortsetter kampen mot yrkesskadereregler som er urimelige og kvinnekriminerende. Vi kjemper til vi vinner fram, er holdningen.

Side 6

FOTO: KARIN SVENDSEN, FAGBLADET

Håpet lever

Håp: Det sterkeste minnet er håpet. Håpet blant de Palestinske ungdommene som fortsatt tror på et fritt Palestina. Dette er oppsummeringen av Fagforbundet ungdom sin reise til Palestina i vinter.

I februar dro 12 ungdommer fra LO og forbundene til Palestina og de okkuperte områdene på Vestbredden. Formålet var blant annet å arrangere en ungdomskonferanse i samarbeid med den Palestinske fagbevegelsen Palestine General Federation of Trade Unions (PGFTU) i Nablus. PGFTU har 20 medlemsforbund med 385.000. medlemmer. Men bare ca 75.000 av medlemmene som har mulighet til å betale kontingent på grunn av okkupasjonen .

Vil dra

Etter Hamas`seier i valget i 2006 har situasjonen forverret seg. I løpet av 2006 og 2007 utvandret 42.000 ungdommer i alderen 15 til 35 år. Under ungdomskonferansen ba en palestinsk innleder deltakerne om å rekke opp hånden dersom de ville forlate Palestina om de fikk muligheten. Over halvparten rakk opp hånden. Men er det egentlig så rart? 62 % av befolkningen i Palestina er under 35 år. Arbeidsledigheten er på 35 % og det finnes ikke noe trygdesystem. De ungdommene som får seg en utdanning utdanner seg som regel til arbeidsledighet om de blir i Palestina.

LO-ungdommene møtte mange sterke opplevelser under sin reise på Vestbredden. På Hawara check-point utenfor Nablus, ble gruppen delt i to. Halvparten kjørte taxi, resten gikk til fots. Da taxien nærmet seg selve passkontrollen kastet flere Israelske soldater seg ned på bakken bak veisperingene, siktet på ungdommene med maskingeværer og ropte og skrek. Ungdommene kastet seg ned i bilen, som rygget fort og heftig for å komme seg unna. Først etterpå at hørte man ordene «øvelse» bli ropt ut. Men hvordan kan

man være sikker på at ikke et av maskingeværene blir fyrt av ved et uhell? Denne opplevelsen satte en støkk i oss. Men det som er verre å tenke på, er at dette kun er en smakebit på hvordan en Palestinsk ungdom har det i hverdagen.

Trakassering

For å komme seg til arbeid og skole, besøke slekt og venner, må man passere de oppsatte check-pointene. De fungerer som barrierer. Humøret til de israelske soldatene avgjør hvor enkelt eller vanskelig det er å passere. Ofte er kombinasjonen av å ha palestinsk pass og det å være ung synonymt med trakassering, venting og utspørringer. Enkelte dager får ingen under 35 passere. Mange rekker

ikke jobb. Mange bøyer hodet i frykt eller skam. Men også mange er stolte av landet sitt og sitt opphav. Hva gjør det med en person å være født inn i okkupasjon? Hva gjør det med vår stolthet som mennesker, som borgere? Et slikt spørsmål er umulig å forstå helheten av uten selv å ha opplevd det. Men det er ikke vanskelig å forstå at det ikke kan være lett. Hvordan akseptere at det landet man elsker å ønsker å leve i, ikke har en framtid? Da må håpet leve.

Skammens mur

Israeleerne har bygd det de kaller et sikkerhetsgjerde å forhindre palestinerne i å bevege seg mellom byene uten å forsere check-points. I virkeligheten er det en solid betongmur, 7 meter høy, som slynger seg gjennom landskapet, skjærer gjennom nabolag, ødelegger fruktbare olivenlunder som palestinske bønder trenger for å overleve og kapsler alle palestinere inne i det som kun kan beskrives som et fengsel. De norske ungdommene benyttet anledningen til å tagge slagord for et

fritt Palestina og etterlate seg Fagforbundets logo på muren.

Slik situasjonen er i dag, kan det virke håpløst å tro på et fritt Palestina. Den pengesterke militærmakten Israel, som mottar store pengesummer fra blant annet USA, virker lite interessert i en fredelig løsning. Men det finnes tiltak som fungerer. Når den norske regjeringen gjenopp tok pengeoverføringene og opphevet boikotten av Hamas, fikk offentlige ansatte lønn igjen. Ved å inngå handelsavtaler med palestinske selskaper og næringer, får det palestinske folket muligheten til å livnære seg selv. Men okkupasjonen er fortsatt reell. Her trengs kraftig lut. Og meningene og støtten til folket i Palestina kan aldri være forgjeves. Sammen er vi sterke, sies det. Og ved å stå sammen og støtte et fritt Palestina, finnes det makt hos hver enkelt. Nettopp derfor håper de palestinske ungdommene. Og nettopp derfor må vi aldri gi opp håpet, vi heller.

LINN HEMMINGSEN |

linn.hemmingsen@fagforbundet.no

Tagget for fred: – Selv om det ser mørkt ut, må vi holde på håpet om at det nytter å kjempe for et fredelig og fritt Palestina, sier Fagforbundets Anne Lise Wold, Suzanne Pettersen, Tarjei Leistad og Linn hemmingsen. FOTO: TERJE KALHEIM

Kampen om tjenestedirektivet er ikke over

Markedsstyrt: Regjeringens utredninger om EUs tjenestedirektiv er snevre. De forholder seg ikke til viktige bevegelser i markedsliberal retning i EU, mener Fagforbundet.

Regjeringens offisielle utredninger, seks i tallet, går langt i å avdramatisere konsekvensene av tjenestedirektivet. Blant annet konkluderer forskningsstiftelsen Fafo med at direktivet ikke vil påvirke regjeringens arbeid mot sosial dumping, mens økonomiprofessor Bjarne Jensen mener at det vil bety lite for de offentlige tjenestene.

Fagforbundet har sammen med Nei til EU laget sin egen utredning, som er

langt mer skeptisk. Det er ikke sikkert hvilken betydning direktivet kommer til å få for offentlige tjenester, argumenterer Fagforbundet og Nei til EUs arbeidsgruppe.

– Fagforbundet er opptatt av å sette direktivet i et bredt virkelighetsperspektiv, sier Stein Guldbrandsen. Han er leder i Fagforbundets Seksjon samferdsel og teknisk, og medlem av arbeidsutvalget.

Skjøvet under teppet

Mange av punktene i det opprinnelige forslaget til tjenestedirektiv ble lagt til side i det endelige vedtaket i EU-parlamentet, etter sterk motstand blant annet fagbevegelsen. Blant annet er det omstridte «oprinnelseslandsprinsippet» tatt ut, og en rekke området er unntatt fra direktivet. Men samtidig har mange stridspunkt har blitt skjøvet under teppet.

– Det betyr at mange viktige avgjørelser i stedet vil bli tatt at EF-domstolen. Og den dømmer entydig i liberalistisk

lei. Det siste halve året har vi sett tre dommer i EF-domstolen – Vaxholm, Viking og Rüffert-sakene – som må kunne kalles et angrep på den nordiske modellen, framholder Guldbrandsen.

Øyeblikksbilde

Når de offisielle utredningene konkluderer med at tjenestedirektivet får liten betydning, er det et «juridisk øyeblikksbilde», heter det i Fagforbundets utredning. Ifølge Fagforbundet og Nei til EUs utredning er det usikkert hvor definitivt utdanningstjenester er unntatt fra tjenestedirektivet. Samtidig har EUs ministerråd vedtatt at vannforsyning, post og utdanning løpende skal vurderes opp mot tjenestedirektivet. I Brüssel er et eget direktiv for helsetjenester på trappene. Slik kan prinsippene i tjenestedirektivet trenge seg inn på områder som i utgangspunktet er unntatt fra direktivet, tror utrederne.

– Vi frykter at dette vil gi de markedsliberale kreftene nye kort på hånden, sier Guldbrandsen.

– Veto kan få betydning i EU

En naturlig konklusjon er at kampen om tjenestedirektivet på ingen måte er over, verken utenfor eller innad i EU. Den folkelige motstanden mot direktivet, som tidligere var svært sterk, er imidlertid langt på vei lagt ned i mange land. Fagforbundet konkluderer derfor med at en norsk reservasjon mot tjenestedirektivet «kan få betydning langt utover Norges grenser». Sammen med sjokket fra Vaxholm- og Ruffertdommene kan det gi støtet til ny motstand mot de markedsliberale krefene

«Innad i EU er ett slag tapt, men kampen mot at det markedsliberale favntaket skal omfatte stadig flere områder, er på ingen måte over, heter det i utredningen.»

Les mer om tjenestedirektivet i Fagbladet.

EVEN TØMTE

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Full uttelling for streiken

Streikeseier: Lønnsbutikk med opptil 54.000 kroner. Det er et av de svært gode resultatene fra den rykende ferske tariffavtalen for pasientmedarbeiderne ved Sentrum Røntgen-institutt.

– Pasientmedarbeiderne har fått en god avtale. Det er all grunn til å være fornøyd, sier Bernt Harry Eliassen, rådgiver ved Kompetansesenteret i Stavanger.

Ansatte ved Sentrum Røntgeninstitutt (SRI) prøvde å få til en avtale tidlig på 2000-tallet. Den gang klarte ledelsen der å slå forsøket på organisering tilbake, og Fagforbundet mistet medlemmene.

– De tenkte nok de ville klare det samme en gang til. Men denne gangen jobbet alle de involverte i Fagforbundet knallhardt fra første stund.

Formidable lønnsloft

Avtalen inneholder et flatt kronetillegg, ikke prosenter, noe de lavtlønte tjener på. Lønnstillegget på 18.500 kroner gjelder fra 1. april. Også minstelønnsatsen går kraftig opp: Ufaglærte ansatte med ti års ansiennitet skal nå ha 284.300 kroner, mens fagarbeidere med like mange år bak seg skal ha 299.500.

Pasientmedarbeiderne får en formidabel lønnsvekst på mellom 45.000 og 54.000 kroner, sammenlignet med snittlønna de hadde da de organiserte seg i Fagforbundet for ca ett år siden.

Bør hylles

I tillegg kommer et generelt overtidstillegg på 75 prosent fra første time. Det samme tillegget gjelder ved forskjøvet arbeidstid. Fast kvelds- og natt-tillegg blir på 45 kroner per time.

Hva de uorganiserte medarbeiderne mottar plikter SRI, etter den nye avtalen, å informere om.

– Sannsynligvis blir også medlemmene i husforeningen tilbudt de nye vilkårene. Vi får håpe de skjønner det skyldes at noen organiserte seg i Fagforbundet og tok tak i lønnsproblematikken. Og at de gir de fagorganiserte den kreditten de fortjener, sier Eliassen.

Ansatte ved SRI som organiserer seg fremover vil hoppe rett inn i den nye avtalen.

Konstruktive forhandlinger

Han er ikke noe mindre fornøyd med de sosiale punktene i den nye avtalen.

Seier: Pasientmedarbeiderne Lin Merete Torgersen og Irene Nilsen streiket seg til tariffavtale.

Sykelønnsbestemmelsene tilsier at pasientmedarbeiderne får full lønn under sykdom i femti uker. Etter 26 uker på jobb gjelder den samme regelen på nytt: full rett på femti nye uker med lønn.

De ansatte får kompensasjon for svan-gerskap og permisjon. Og en kollektiv gruppelivsforsikring, som gjør at de på-rørende har krav på en solid utbetaling ved dødsfall.

Avtalen inkluderer også yrkesskade-forsikring, en akseptabel pensjonsforsik-ring og velferdspermisjonsordning.

– Forhandlingene ble ført i en kon-struktiv og positiv ånd. Det gjør samar-beidet mye lettere fremover. Jeg tror SRI ønsker å være en seriøs arbeidsgiver, og at de skjønner de er best tjent med en god dialog. Selv vil vi gjøre vårt beste for å bidra til et godt samarbeid med SRI i framtiden, påpeker Eliassen.

Kamp nytter

– Det var godt å se at vi har en organisa-sjon som fungerer i en slik situasjon. Tar-riffavtalen vi nå sitter med bør vise andre at det nytter å stå på, kjøre løpet helt ut og ikke gi opp halvveis, mener Eliassen.

– Støtten fra LO sentralt og fra LO i by-ene var sterkere enn vi hadde håpet på.

Det betydde mye for de streikende og ble en levende demonstrasjon på at de ikke bare var med i Fagforbundet, men i hele LO-familien.

Nyttig erfaring

Streiken har gitt Fagforbundet nyttig erfaring i faglig kamp. Eliassen er selv-kritisk til den sene varslingen av sym-patistrikeken og skulle gjerne sett flere tillitsvalgte på streikevakt.

– Vi snakker ofte om streik, men det er sjelden vi får prøve oss på slike ting. Sist jeg kan huske vi streiket var i 1994. Mange av de som organiserte streiken har gjort dette for første gang.

Seieren må utnyttes

– Streiken kan brukes som et kjempe-eksempel på at det lønner seg å organi-sere seg. Hele organisasjonen bør nå jobbe for å utnytte seieren. Det er naturlig å gjøre fremstøt i forhold til andre private helseinstitusjoner, for eksempel Catio og Colosseumklinikkene. Samt avdelinger av SRI hvor Fagforbundet ikke har medlem-mer, mener Eliassen.

VEGARD VELLE | vegard.velle@fagforbundet.no

Sykehusopprør i emning

Sykehusnedleggelse: 400.000 innbyggere i Vestfold og Telemark risikerer å ende opp med bare et akuttsykehus. Sykehusets venner i Sandefjord og i Larvik koordinerer nå en større mobilisering mot dagens sykehusorganisering.

Det var i forbindelse med nedleggelsen av sykehuset i Sandefjord at Sykehusets venner i byen inviterte til et stappende fullt folkemøte. Deltakerne rant over av engasjement og sinne.

– Vi må mobilisere frem mot stortings-valget. Dagens helseforetakmodell fører bare til sentralisering og byråkratisering. Både ansatte og pasienter er frustrerte. Vi vil kjempe for lokalsykehusene, sier Anne Christensen, leder i Sykehusets Venner i Sandefjord.

Politikerne blir overkjørt

Nedleggelsen i Sandefjord kom etter at Helse Sør-Øst besluttet å slå sammen Vestfold og Telemark til ett sykehusom-råde.

– Soria Moria-erklæringen sier at in-gen lokalsykehus skal legges ned eller

flyttes. Dette budskapet harmonerer overhodet ikke med det sykehusforeta-kene bestemmer. Kanskje skal vi lære måten de organiserer sykehusene i New Zealand, Skottland, Sverige og Canada, foreslår Christensen.

Folkelig mobilisering trengs

Fagforbundets rådgiver Unni Hagen var en av hovedinnlederne. Hun mener da-gens lokalsykehus står for fall, og oppfor-dret folk til å engasjere seg.

– Vi trenger en helt annen kurs. Nå må vi få på plass politisk kontroll og gjenreise den folkevalgte styringen av sykehussektoren. Vi trenger en folkelig mobilisering. Det er på tide å brette opp ermene. Systemet ruller og går av seg selv uavhengig av politisk flertall. Noen må stoppe det, formante hun.

Rik og paradoksall

I tillegg til Hagen innledet økonomipro-fessor Bjarne Jensen ved Høgskolen i Hedmark, hovedverneombud ved Syke-huset i Vestfold, Nina Clausen, og nestle-der i LOs Næringspolitisk avdeling, Fanny Voldnes.

Landsomfattende aksjon

Lignende møter skal i tiden fremover ar-rangeres over hele landet. Nærmere be-stemt i Bø, Harstad, Sør Troms og Sogn og Fjordane.

– Alle er enige om at kampen mot nedlegging av lokalsykehus må intensi-veres. I Sandefjord har Sykehusets venner allerede gått i gang å organisere neste folkemøte, påpeker Anne Christensen.

VEGARD VELLE | vegard.velle@fagforbundet.no

Hvilken forskjell har den rød-grønne regjeringen gjort?

Per Jarle Valvatne, avdelings-ingeniør i Stord kommune

De har styrket kommuneøko-nomien og arbeidstakernes rettigheter. Sistnevnte ved å avvis angrepet på arbeids-miljøloven.

I tillegg har regjeringen skapt en god trend innen-for kollektivtrafikken, blant annet ved økte bevilgninger til jernbanen. Fylkeskommu-nen har også fått økte bevilg-ninger til tilbudet innen kollektivtrafikk. I et miljø-perspektiv er dette viktig.

Nina Solem, leder for kompe-tansesenteret i Bergen

De fleste har fått barne-hageplass og vi har fått mer penger til det offentlige.

Hadde arbeidsmiljøloven blitt rasert, slik det lå an til under den forrige regjerin-gen, hadde turnusrettig-hetene blitt forverret. Og folk ville mistet retten til å fort-sette å stå i stilling mens en oppsigelsessak ble prøvet for retten. Dermed ville det vært mye vanskeligere å gå tilbake til jobben, selv om personen vant i retten.

Gunnar Thuve, kulturkonsulent i Porsgrunn

Vi har fått kulturloven. Den er en rettighetslov, som gjør at vi kan tilrettelegge kulturtil-budet for flere grupper enn før, blant annet barn, eldre og funksjonshemmede.

Tilbudet med den kultu-relle spaserstokken gjør at ikke bare de med stor penge-sekk kan nyte kunst og kultur.

Anne Karine Utsi, ungdoms- og idrettskonsulent i Kautokeino

Regjeringen har lovt at de skal utvide kulturskole-til-budet. Det betyr at flere får muligheten til å utvikle seg selv innen dans, musikk og teater på fritiden.

Mange kommuner har satt som mål at 30 prosent av elevene skal være med i kulturskolen, som en følge av de økte bevilgningene.

oss
fire på ga ngen

AKTUELT

TEKST: NILS FREDRIK HANSEN

Konflikt-klar

– Vi kan streike til langt utover sommeren, sier Fagforbundets «streike-general» Unni Rasmussen. Hun har ansvaret for konfliktberedskapsgruppa i forbundet. – Vi er klare, slår hun fast.

– Vi vet jo ikke om det blir streik, men vi er forberedt hvis det blir konflikt. Den sentrale konfliktberedskapsgruppa ble satt i sving allerede i høst. Det er denne gruppa som blir sentral streikekomité i tilfelle en konflikt. – Vi har vært igjennom en generalprøve eller to, sier Unni.

Streikegeneralen sikter til den vellykkede streiken ved Sentrum Røntgeninstitutt og organiseringen av plassoppsigelse og plassfratredelse i LO/NHO-oppgjøret tidligere i vår. – Det har vært nyttige for oss med tanke på hva vi kanskje skal gjennom, mener hun.

Hun peker på hvor viktig det er med riktig og oppdatert informasjon om medlemmene i fane2. – Streiken ved Sentrum Røntgeninstitutt viste oss hvor viktig det er med god informasjon mellom leddene i organisasjonen.

– Blir det en konflikt, går vi døgnvakt, sier sjefen for den sentrale streikekomiteen. I en konflikt vil konfliktberedskapsgruppa gå over til å bli sentral streikekomité. Unni Rasmussen oppfordrer folk

til å ta kontakt hvis de har spørsmål. I første omgang skal du ta kontakt med din lokale streikekomité eller kompetansesenter. – I en streik er det bedre å be om tillatelse enn tilgivelse. Les streike-

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Forberedt: Unni Rasmussen har ansvaret for at organisasjonen er klar til å streike.

håndboka. Har du spørsmål, eller er du i tvil – ring! Får du ikke kontakt med din lokale streikekomité – ta kontakt med den sentrale, oppfordrer hun.

En for alle, alle for en

Det er viktig å merke seg at hvis ett medlem av Fagforbundet er i streik så er hele forbundet i konflikt. For det første er det viktig at de som er tatt ut i streik får den støtte og solidaritet de trenger fra dem som ikke er tatt ut. Husk at de er i streik for dine og mine rettigheter og lønnskrav.

For det andre er det viktig at streikerammet arbeid ikke blir utført. Dette kan være vanskelig, fordi vi som regel vil få ting til å fungere – mens målet med en streik nettopp er at det er masse viktige oppgaver som ikke blir gjort. Prinsippet er helt klart: Streikerammet arbeid skal ikke utføres.

For å gi et eksempel: Hvis du jobber på et kontor der resepsjonisten og sentralbordreiseren er tatt ut i streik, er det

Konfliktklar: Fagforbundet i Oslo pakker streikemateriell. Fra venstre: Anna Elisabeth Uran, Jan Edvard Monsrud, Hilde Husom-Sørli, Kjersti Johansen, Arne Halaas og Helge Sporsheim.

streikebryteri å åpne døra når det ringer på, eller ta telefonen selv om den ringer aldri så mye.

Streikemateriell på plass

Når leserne får dette bladet er det kort tid før en eventuell streik, og store mengder streikemateriell er spredd i organisasjonen. Noe er på kompetansesentrene og noe er sendt ut til fagforeningene. Uansett skal materiellet kunne foreligge på streikestedene kort tid etter at det er kjent hvem som faktisk er tatt ut dersom meklingsene ender i streik.

Det er produsert vester og streikevaktmerker, en orientering til de streikende og en streikehåndbok ment for tillitsvalgte. Alt dette finnes også på tillitsvalgnett.

■ Ord og uttrykk

Utdrag fra LO-media sitt tariffleksikon, se www.frifagbevegelse.no

Anbefalt forslag

Et forhandlings- eller meklingsforslag som partene anbefaler medlemmene å stemme ja til ved uravstemningen.

Lavlønn/lavlønnsgaranti

Lønn som er spesielt lav i forhold til gjennomsnittslønnen i en næring eller for alle lønns-takere. Den første lavlønnsgarantien (1981) ga lavlønns tillegg til ansatte i bransjer der gjennomsnittslønna var lavere enn 85 pst. av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn. Kan også regnes ut fra en prosentsats av gjennomsnittet i bransjen. Lavlønnsgarantier kan også sikre at minstelønna ikke blir hengende etter gjennomsnittslønna i en bransje.

Lockout

Arbeidsgivernes kampmiddel. Ansatte stenges ute fra arbeidsplassen. Det gjelder de samme regler for varsling og iverksetting av lockout som for streik.

Lokale forhandlinger

Forhandlinger mellom den enkelte bedrift/ virksomhet og bedriftsklubben/fagforeningen om saker som hovedavtalen gir adgang til å regulere ved stedlige avtaler.

Lønnsnemnd

Partene i et tariffoppgjør kan bli enige om at de frivillig overlater til ei nemnd å finne en løsning hvis forhandlingene låser seg. Vanligvis overlates saken da til Rikslønnsnemnda.

Tvungen lønnsnemnd er myndighetenes tvangstiltak for å stoppe en åpen arbeidskonflikt. Bruk av tvungen lønnsnemnd kre-

ver et eget lovvedtak i Stortinget i hvert enkelt tilfelle. Vanligvis vil partene avvikle en konflikt når Regjeringen varsler tvungen lønnsnemnd. Rikslønnsnemnda som fastsetter resultatet av tariffoppgjøret.

Ved frivillig eller tvungen lønnsnemnd er resultatet Rikslønnsnemnda kommer fram til endelig og kan ikke ankes. Bruken av tvungen lønnsnemnd er blitt kraftig redusert de senere årene, etter kritikk fra Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO).

Plassoppsigelse

Plassoppsigelsen er et varsel om at konflikt kan bryte ut hvis meklings ikke lykkes og den må leveres motparten og riksmeklingsmannen senest 14 dager før en konflikt kan settes i verk.

Plassfratredelse

Fire dager før streik skal det meldes plass-

fratredelse for de arbeidstakere som er tatt ut i streik. Plassfratredelsen skal meldes til arbeidsgiver. Ønsker man å ta ut flere i streik senere, kan det gis nytt varsel om plassfratredelse med fire dagers frist.

Ønsker man å utvide konflikten til områder der plassene ikke er sagt opp, må man begynne forfra med ny plassoppsigelse og 14 dagers frist.

Riksmeklingsmann

Samfunnets mekanisme for å hindre at uenighet mellom partene i et tariffoppgjør ender i åpen arbeidskamp. Hvis partene ikke kommer til enighet og bryter forhandlingene, har de plikt til å orientere Riksmeklingsmannen slik at han kan forsøke å mekle før uenigheten eventuelt fører til streik eller lockout. Riksmeklingsmann er Svein Longva.

FOTO: KARI-SOFIE JENSSEN

■ Gangen i en konflikt

Tariffavtalen gjelder fram til en bestemt dato. I kommunesektoren og sykehusene er det som regel natt til 1. mai. Det er også fristen for å bli ferdig med forhandlingene. Hvis partene ikke blir enige om ny tariffavtale, kan de gå til arbeidskamp (streik/lockout) for å presse gjennom sine krav – men ikke før mekling er forsøkt. Både tjenestetvistloven (gjelder for satssektoren) og arbeidstvistloven (gjelder for øvrige sektorer) fastslår dette.

Normalt går partene inn i frivillig mekling. I staten kan frivillig mekling pågå i 14 dager, øvrige områder i ti dager. Dersom partene ikke blir enige her, blir det brudd og meklingsmannen pålegger partene tvungen mekling. Den skal pågå i fire dager og det er nå partene varsler streik om meklingen ikke når fram. Dersom tvungen meling heller ikke lykkes, blir det streik eller lockout.

■ Hvis du er tatt ut i streik

De lokale fagforeningene gir beskjed til dem som blir tatt ut i streik. Blir du tatt ut i streik får du utbetalt 70 prosent av lønna di fra Fagforbundets streikekasse. Dette er skattefritt. Du taper ikke på å være i streik.

Om du er i streik, er du i konflikt og har ikke fri. Den lokale streikekomiteen trenger deg til å stå streikevakt, stille på jevnlige informasjonsmøter og ellers støtte opp om streiken på alle måter.

Fare for streik

Iskaldt: Kommuneoppgjøret endte med brudd. Under innspurten ble språket hardere og avstanden mellom partene var fortsatt like stor.

LOs forhandlingssammensetning i kommunesektoren har satt fram tøffe krav for store grupper. På den andre siden av forhandlingsbordet sitter KS sine representanter. De har få løfter å komme med.

– Vi var forberedt på at økonomien skulle bli vanskelig, men dette blir vanskeligere enn forventet, sa forhandlingsleder Per Kristian Sundnes.

– Våre krav skal sikre at LO Kommunes medlemmer kommer opp på nivå med ansatte i privat sektor. Medlemmene skal sikres en rettmessig andel av verdiskapningen gjennom forbedring av kjøpekraften og en sosial fordelingsprofil, sier Jan Davidsen, leder av LO Kommunes forhandlingssammenslutning.

Økonomiske krav

LO Kommune krever et generelt tillegg på 20 000 kroner. Det er også satt fram krav om nye minstelønns-satser og en lengre ansiennetsstige opp til 16 år.

For stillinger uten krav om utdanning kreves det 300 000 kroner. For fagarbeiderstillinger og tilsvaren-

de: 325 000 kroner. Fagarbeiderstillinger og tilsvarende med ytterligere spesialutdanning av minst 6 måneders varighet 335 000. Stillinger med krav om høyskole-utdanning/ bachelorgrad 365 000 kroner. Stillinger med høyskoleutdanning med ytterligere spesialutdanning 385 000. Stillinger med krav om mastergrad/ hovedfag 425 000 kroner.

Lavlønnsgaranti

Det er også satt fram krav om at arbeidstakere med full ansiennitet ikke kan lønnes lavere en 90 prosent av gjennomsnittlig lønn i KS-området.

Fagforbundet krever i tillegg kompensasjon for tilleggs- eller spesialutdanning. Utdanning av 3 måneders varighet kompenseres med minst kr 5 000, spesialutdanning av 1/2 års varighet, med minst kr 10 000 og for 1 års varighet eller mer kompenseres den med minst kr 20 000.

GEIRMUND JOR |
geirmund.jor@fagforbundet.no

Hovedtariffrevisjonen 2008 i Spekter/helse

Forhandlingene mellom LO Stat og Spekter ga et generelt tillegg på 3900, lavlønns tillegg og AFP etter LO/NHO-modellen.

I tillegg gis et tillegg på 5850 kroner til arbeidstakere med en årslønn lavere enn 301.320 kroner. Tilleggene gjelder for område 1-9.

For område 10, Helseforetakene, skal det føres egne forhandlinger. A2-krav til sosiale bestemmelser i område 10, (helse) ble ferdigforhandlet 16. april. Resultat og protokoll ligger på nettet.

To partssammensatte arbeidsgrupper er i arbeid. Den ene gruppa skal gjennomgå arbeidstidsbestemmelsene i Overenskomstens del A2 og deltid/fortrinnsrett. LO-forbun-

dene har fremmet et omfattende krav for å sikre deltidsansattes rett til hel stilling.

Den andre arbeidsgruppa gjennomgår bestemmelsene som sikrer videreføring av rettigheter for ansatte i staten og Oslo kommune, da staten overtok ansvaret for spesialisttjenesten i 2002.

Følg med på www.fagforbundet.no/tariff

KARI-SOFIE JENSSEN |
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

Teateransatte har fått uttelling for realkompetanse

Forhandlingene mellom Norsk teater- og orkesterforening og Fagforbundet førte til et generelt tillegg for samtlige på alle trinn i A-regulativet på 22 000 per år. Dette inkluderer det generelle tillegget på 3 900,- og lavlønns tillegget på 5 850,- som ble forhandlet fram i A-dels forhandlingene.

Arbeidstakere med 6 års tjeneste kvalifiserer til avlønning som fagarbeider. Gjennomgåtte kurs som brann, førstehjelp, internkontroll kvalifiserer til avlønning som fagarbeider på kortere tid. – Dette gjelder mange lavlønnte kvinner, forteller hovedtillitsvalgt Bjørn Moe. Han legger fornøyd til at flere kan få et lønnsløft på over 28 000 per år.

Streik

Arbeidstakernes maktmiddel for presse gjennom sine krav. Det skilles mellom to typer streik; politisk streik og tariffstreik.

Streikebryter

Betegnelse på person som under en streik utfører arbeid som er streikerammet. Streikebryteri er ikke ulovlig, men i fagbevegelsen anses det som svært alvorlig. Det er antatt at hovedavtalens formulering om at man kan «nekte å arbeide sammen med eller under ledelse av personer som har vist slik utilbørlig opptreden at de etter alminnelig oppfatning i arbeidsliv eller samfunnsliv bør kunne kreves fjernet» gir grunnlag for å kreve en streikebryter fjernet fra bedriften.

Tariffavtale

En kollektiv avtale om lønns- og arbeids-

vilkår mellom en arbeidstakerorganisasjon og en bedrift/virksomhet eller arbeidsgiverorganisasjon. I dag er de aller fleste tariffavtaler landsomfattende avtaler mellom fagforbund/hovedorganisasjon og deres motparter på arbeidsgiversiden.

Ulovlig streik

Streiker som gjennomføres i strid med de begrensningene på streikeretten som finnes i arbeidstvistloven/tjenestetvistloven og i hovedavtalene. Den vanligste formen for ulovlige streiker er lokale streiker som iverksettes mer eller mindre spontant i forbindelse med lokale lønnsforhandlinger.

Uravstemning

LOs vedtekter sier at et tarifforslag «som regel» skal legges fram for de medlemmer det gjelder for til godkjenning gjennom en uravstemning.

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE TJENSVOLD

«Vi trekker Oljefondet ut av uetiske selskaper bare for å investere pengene i nye, og slik kan vi fortsette til evig tid.»

EMILIE EKEBERG
Leder i Attac Norge

KOMMENTAREN

Etisk blindgate

DET ER FLERE AKTUELLE EKSEMPLER på at det norske oljefond er investert i selskaper som vi ikke liker å assosiere oss med. Flere har tatt til orde for at fondet må trekke seg ut av det israelske strømselskapet IEC, som bidrar til den israelske okkupasjon av Palestina ved å kutte strømforsyninger når den israelske regjering finner det nyttig. TV2 har vist oss bilder av gruvarbeidere i Tanzania med maltrakterte ansikter som stirrer apatisk inn i kameralinsene. Gullgruveselskapet som Norge via Oljefondet delvis er eier av, ødelegger liv og helse til sine ansatte og unndrar seg selskapsskatten i landet. Tidligere har man trukket seg ut av amerikanske Wal-Mart, også på grunn av brudd på blant annet arbeiderrettigheter.

DET NORSKE OLJEFOND er verdens nest-største statlige investeringsfond, bare overgått av oljefondet til de forente arabiske emirater. Norges desidert største effekt på verdensøkonomien går gjennom det over 2000 milliarder kroner store fondet. De etiske retningslinjene for fondet er i år under revisjon, og disse skal sikre at selskap som begår særdeles grove overtredelser av menneskerettighetene, forurenser miljøet eller begår overtramp mot sine ansatte, kan svartelistes.

HVA SKJER når investorene i Norges Bank må trekke fondets investeringer ut av Wal-Mart eller et gruveselskap som har blitt svartelistet? Da kjøper investorene opp nye aksjer i andre selskap, med mål om høyest mulig økonomisk avkastning. De gjør det etter mandat fra Stortinget. De cirka 7.000 selskapene som Oljefondet er investert i er valgt

etter én parameter – om de maksimerer selskapets overskudd til aksjonærene. Særlig innen arbeidsintensive næringer betyr det at vi systematisk vil investere i nye selskap som gir minst mulig igjen til sine ansatte, i form av lønn, og til samfunnet, i form av skatt, og som bruker færrest mulig penger på å sikre dem og andre i lokalsamfunnet fra miljøødeleggelser.

ALL SNAKK OM ETISKE RETNINGSLINJER og uttrekk av uetiske selskaper ender derfor fort i en blindgate, når det ikke stilles spørsmålstegn ved dagens forvaltning av Oljefondet. Vi trekker oss ut av uetiske selskaper bare for å investere pengene i nye, og slik kan vi fortsette til evig tid, med mindre Stortinget endrer på mandatet for Oljefondets investeringer.

ATTAC FORESLÅR at vi oppretter nye fond der selskapene det investeres i velges ut fra parametere om økologisk og sosial avkastning, i motsetning til dagens forvaltningspolitikk. Disse fondene kan være fond for forskning på miljøvennlig teknologi, fond for bærekraftig infrastruktur i Norge og ellers i verden, og fond for utvikling i Sør, for eksempel i form av støtte til finansinstitusjoner som utgjør alternativer til Washington-institusjonene IMF og Verdensbanken.

SLIK KAN VI FÅ PÅ PLESS en forvaltning av Oljefondet som er etisk forsvarlig, samtidig som vi slutter å late som om etikkspørsmålet ikke handler om økonomi og politikk, men bare om å være snill og grei.

Yrkesskadereglene fortsetter å diskriminere

Den ene dagen var kvinnen frisk som en fisk, dagen etter hundre prosent ufør. Ingen rett på yrkesskadeerstatning, mener Trygderetten.

Twisten fra Trygderetten fører seg inn i serien av kjennelser som diskriminerer kvinner i omsorgsykker. Gjennomgående for kjennelsene er at de ikke anser at omsorgsarbeidere som ødelegger helse etter tunge løft er rammet av arbeidsulykke.

Menn, derimot, som ødelegger helse etter tunge løft i industrien eller håndverksyrker, mottar som hovedregel yrkesskadeerstatning.

Bakgrunnen for dommen er følgende:

Under snuingen av en pasient fikk den 51-årige hjelpepleieren skulder- og nakkeplager. Pasienten var trillrund, veide mellom 120 og 150 kilo, hadde halvsidig lammelse og kjentes som en sekk.

Hjelpepleieren merket i forbindelse med snuingen umiddelbart noe

vondt i nakke og skulder og fikk senere på dagen store smerter i nakke, skulder og arm. Skaden kom etter en uvanlig hektisk natt, der hun måtte løpe frem og tilbake mellom to avdelinger.

Ifølge spesialisten ved Nevrokirurgisk poliklinikk ved Stavanger Universitetssykehus var det snakk om en «akutt skiveprolaps etter tungt løft». Legen mente hun burde inn til behandling så snart som mulig.

Trygderettens dommere kan ikke se noe «ulykkesartet ved hendelsen». Domstolen mener heller ikke at det har vært noe avvik fra normal arbeidsrutine eller noen belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i arbeidet som hjelpepleier.

Ifølge ankemotparten, NAV Klage og anke Vest, kan ikke hendelsen karakteriseres som en arbeidsulykke.

De anfører at etter folketrygdlovens paragraf 13-3, andre ledd, defineres en arbeidsulykke som «en plutselig og

uventet ytre hending...». Videre kan arbeidsulykke også være en «konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommende arbeid.»

NAV mener at et markert ulykkesmoment foreligger hvis en arbeidstaker kommer til skade ved en eksplosjon, slag eller fallende gjenstand. Eller hvis en arbeidstaker får en akutt skade av verktøy eller maskiner. Eller hvis skadede glir på is, glatt gulv, snubler eller faller/kommer i en forkjørt stilling fordi taket glipper.

I Rikstrygdeverkets rundskriv til folketrygdlovens paragraf 13-3 fremgår at «Skader oppstått i forbindelse med løft, bæring og lignende vil i allminnelighet ikke godkjennes som yrkesskade med mindre det har inntruffet noe ulykkesartet eller trygdede må anses å ha blitt utsatt for en usedvanlig påkjenning som ligger utenfor arbeidets vanlige ramme.»

Fagforbundet mener reglene er urimelig strenge og går videre med saken. I september skal den opp til behandling i Gulating lagmannsrett.

Samtidig gjennomfører Arbeids- og inkluderingsdepartementet en høring med forslag til ny yrkesskadeforsikringslov. Målet er å ende opp med en lovproposisjon i 2009.

I den forbindelsen har departementet satt ned en gruppe som skal se på belastningslidelser. Fagforbundet og LO har meddelt departementet at det er en klar forutsetning for å støtte eventuelle endringer i yrkesskadeordningen, at belastningslidelser, typisk for arbeidsplasser med mange kvinner, også blir omfattet av yrkesskadebestemmelsene.

Dette hjelper likevel ikke de mange kvinnene som i mellomtiden ødelegger helse og kanskje økonomien. Siste ord er derfor ikke sagt i denne saken.

oss dommen har falt

KORT SAGT

oss kort sagt

Fargerikt kaos

Fagforbundets verdier er internasjonale verdier. Lanseringen av «Fargerikt kaos» var en bekreftelse på det mangfoldet som finnes i Norge, sier Kari Bergkåsa, leder for Seksjon kirke, kultur og oppvekst (SKKO) i Vestfold.

Seksjonslederen var tilstede da den fire dager lange festivalen ble åpnet på Larvik Museum. Et fargerikt publikum fikk oppleve dans, sang og kultur fra alle verdensdeler.

– Mange av våre medlemmer kommer fra andre land eller er født i Norge av utenlandske foreldre. Fagbevegelsen er et viktig verktøy for integrering i det norske samfunnet, og vi vil at flest mulig skal kunne delta fullt ut i vårt samfunn.

Flere lokale fagforeninger jobber aktivt med Mangfoldsåret, og det er planlagt forskjellige arrangementer og aktiviteter i Horten, Tønsberg og Sandefjord i løpet av 2008.

Satser på sykepleiere

– Vi skal få resultater. Vi skal sørge for at sykepleierne blir ei mer synlig yrkesgruppe i Fagforbundet. Vi skal tiltrekke oss nye medlemmer, sier Sissel M. Skoghaug, sykepleier og medlem i styret i Seksjon helse og sosial.

Stadig flere sykepleiere og sykepleierstudenter melder seg inn i Fagforbundet. Nå er sykepleieryrket valgt ut til å være et såkalt plogspissyrke, en yrkesgruppe Fagforbundet satser ekstra ressurser på å nå fram til.

– Da sykepleieryrket ble valgt til plogspiss-satsinga ble vi glade. Vi vil at dagens medlemmer skal bli mer fornøyd, og vil samtidig samle erfaringer som andre yrker kan kopiere. Dette er en utfordring og en tillitserklæring, mener Skoghaug.

Hun mener Fagforbundet er det naturlige valget for sykepleiere.

– I Handlingsprogrammet står det at forbundet vil «arbeide for å styrke arbeidstakernes yrkesidentitet, og sørge for

rett person på rett plass for å sikre god ressursutnyttelse og tverrfaglig samarbeid». Sykepleiere fra hele landet var samla på Gardermoen to dager i april for å jobbe med yrkesgruppa i Fagforbundet.

Ungdomskurs i Troms

Ungdomsutvalget i Fagforbundet Troms har arrangert temakurset «Ungdom». Seks unge tillitsvalgte var samlet i Målselv i tre dager i begynnelsen av april.

Hensikten med kurset er å gi ungdomstillitsvalgte og unge tillitsvalgte kunnskaper om hva tillitsvalgtrollen innebærer. Målet er å skape et aktivt ungdomsarbeid lokalt.

På det faglige programmet sto blant annet informasjon om Fagforbundets ideologi, oppbygging og politikk, bruk av håndboken for ungdomstillitsvalgte, verving, råd og tips om rollen som ungdomstillitsvalgt, møte- og taleteknikk, samt en rekke faglige og politiske diskusjonstemaer. Engasjementet hos deltagerne var stort.

Tidenes tariffkampanje

Aldri før har Fagforbundet lagt så mye i å synliggjøre medlemmenes krav i forkant av tariffoppgjøret. I sju ulike avisannonser fronter ulike yrkesgrupper sine krav.

– Tariffannonsene er første fase i den store verdsettingskampanjen som Fagforbundet skal drive gjennom hele 2008,

sier informasjonssjef i Fagforbundet, Tone Zander. Det er tradisjon for at forbundet synliggjør sine krav gjennom plakater som viser enkeltmedlemmer og en kort tekst som sier nettopp deres yrkesgruppe bør bli sett i tariffoppgjøret.

– Det er ikke så lett å bli hørt i mediestøyen knyttet til tariffoppgjørene. Derfor velger vi å bruke annonsemediet slik at vi kan nå ut med vårt budskap. Fagforbundet mener at alle skal ha ei lønn å leve av, og krever at alle med full ansiennitet skal tjene minst 300.000 kroner, sier Zander.

Fagforbundet har ofte brukt ordet uanstendig om lønnsforholdene for mange av medlemmene. Mange tjener langt under de 300.000 som er kravet denne gangen. Det innebærer at mange ikke kan få lån til å kjøpe egen bolig, og at de som nylig har kjøpt, sliter med den økende renta.

– Fagforbundet har mange viktige saker og et bredt samfunnsengasjement. Det er mye vi vil og mange politiske mål vi ønsker å få gjennomslag for. Men når alt kommer til alt, er medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår den mest sentrale oppgaven, sier hun.

Annonsene har stått på trykk i alle landets A-presseaviser, samt riksavisene Dagsavisen, VG, Klasskampen og Nationen. Enkelte av forbundets fylkeskretser har også valgt å trykke annonsene i andre aviser i eget fylke. I forbindelse med meklingen skal det annonseres på nytt. Da blir det også plakater på busser i hele landet. – Slik håper vi at budskapet blir spredd til flest mulig, sier Tone Zander.

Fagforbundet siden sist

■ Utvalget som har drøftet «Framtidig organisering av arbeidsgiveransvaret i Den norske kirke» er ferdig. Fagforbundet har deltatt. Nesten hele utvalget ønsker en felles arbeidsgiver for alle lokalt kirkeansatte i kommunen.

■ Fagforbundet skal delta med fem deltakere på konferansen til den internasjonale bibliotekføderasjonen IFLA i Canada i august.

■ Arbeidsutvalget har vedtatt at utkastet til strategiplan for 2009 skal sendes fylkesleddet til høring. Planen legger hovedprioriteringene til områdene medlemsoppfølging og verving, mellomoppgjøret og pensjon, kvalitetsarbeidet, yrkesfaglig arbeid og utvikling, samt LO-kongressen, Fagforbundets landsmøte, seksjonenes landskonferanser og Stortingsvalget og.

■ Modellkommuner drar ut i verden. Internasjonalen for stats- og kommuneansatte, ISKA, har vist interesse for modellkommune-metodikken.

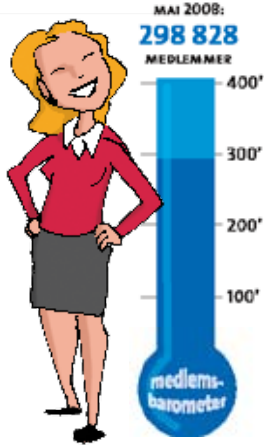
■ Fagforbundet deltar på EPSU sitt seminar: «Trade Union and the Child Care Sector» i Portugal i juni.

■ Arbeidsutvalget har gått inn for å oppfordre medlemmer og tillitsvalgte til å bruke Fairtrade Max Havelaar produkter. Fairtrade sitt mål er at forbrukerne skal vite at produsenten har gode arbeidsforhold og får en rettferdig del av overskuddet. Bevisstheten skal heve lønninger, forbedre arbeidsmiljø, sette fokus på miljøspørsmål og bedre livsvilkårene til arbeidere i noen av verdens fattigste land.

■ Det er bestemt at to personer fra faggruppe 1 Teater og kultur teknisk skal delta på Nordisk Teaterteknisk møte i Stockholm. NoTT feirer 25 års jubileum.

■ Det ble et solid ja til tariffoppgjøret og forslaget om ny AFP i privat sektor. 70,78 prosent av de som avga stemme i LO-NHO-oppgjøret stemte ja til forslaget, 27,5 prosent stemte nei. Antall blanke/forkastede stemmer var 1,7 prosent. Totalt deltok 64 prosent av de stemmeberettigede i uravstemningen.

■ **Rekord:** Med 2 582 innmeldinger i april har Fagforbundet 298 828 medlemmer totalt og 195 159 yrkesaktive medlemmer, begge tall ny rekord. Netto innmeldinger ble 1 271 innmeldinger. Det er også ny rekord. Fagforbundet har en økning på 3 149 medlemmer totalt og 2 394 yrkesaktive medlemmer hittil i år.

Krev tariffavtale

Denne våren har betydningen av tariffavtale blitt tydelig for mange arbeidstakere. Fagforbundets konflikt i Sentrum Røntgen og AFP-debatten har vært vekkere og mange tillitsvalgte får ønsker om vår hjelp til å inngå tariffavtale.

Dersom Fagforbundets tillitsvalgte blir bedt om hjelp til å få tariffavtale med en arbeidsgiver innenfor vårt organisasjonsområde, skal vi selv sagt bistå. Det er forbundets fremste og viktigste oppgave å sørge for medlemmenes lønns- og arbeidsforhold. Det gjør vi gjennom avtaleverket. Det vil alltid svare seg å kontakte et kompetansesenter i slike situasjoner. De har oversikt over avtaleverk og organisasjon, og kan hjelpe til.

Fagforbundet kan bare kreve tariffavtale på vegne av sine organiserte medlemmer i en bedrift. Dette er saksgangen:

- Fagforeningen verver en eller flere av de ansatte. Dermed har de krav på tariffavtale.

- Fagforeningen ber sitt kompetansesenter om å kreve tariffavtale.
- Kompetansesenteret krever at det opprettes tariffavtale overfor arbeidsgiver, eller krever eksisterende tariffavtale gjort gjeldende for arbeidsgivere som er tilsluttet en arbeidsgiverforening.
- Dersom arbeidsgiver ikke svarer eller ikke ønsker tariffavtale og ikke er medlem av noen arbeidsgiverorganisasjon, sender kompetansesenteret kravet om tariffavtale til riksmeklingsmannen.
- Riksmeklingsmannen innkaller partene til forhandlingsmøte
- Dersom meklingsmannen ikke får partene til å underskrive en tariffavtale, kan de ansatte gå i streik.

Hvis Fagforbundet har medlemmer i en virksomhet som er tilknyttet en arbeidsgiverorganisasjon, vil vi kreve at tariffavtalen for den aktuelle bransjen gjøres gjeldende i bedriften. Vi kan også inngå tariffavtale med en enkelt virksomhet gjennom den såkalte standardoverenskomsten. Denne overenskomsten skal brukes for virksomheter som ikke er tilsluttet en arbeidsgiverorganisasjon, som f. eks en barnehage eller en annen mindre virksomhet med tilknytning til kommunal sektor.

Tariffavtalen er en kollektiv avtale om lønns- og arbeidsvilkår mellom oss som arbeidstakerorganisasjon og en bedrift/ virksomhet eller arbeidsgiverorganisasjon. De fleste tariffavtaler er landsomfattende avtaler mellom oss og vår arbeidsgivermotpart. Tariffavtalen består av to deler: Hovedavtalen (del 1) og overenskomsten (del 2). Overenskomsten har vanligvis en varighet på to år og revideres ved tariffoppgjørene. Hovedavtalen har vanligvis en varighet på fire år og fornyes i egne forhandlingsrunder der det ikke er anledning til å gå til streik eller lockout.

Det er viktig at medlemmene forstår følgene av å kreve tariffavtale. Når Fagforbundet fremmer krav om tariffavtale kan bety streik. Avviser bedriften kravet, kan vi gå til streik for å legge press på bedriften, slik vi gjorde med Sentrum Røntgen. Det er forholdsvis sjelden at en arbeidsgiver motsetter seg å inngå tariffavtale så sterkt at det blir nødvendig å streike.

UTGIVER: Fagforbundet
ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no
FAGREDAKTØR: geirmund.jor@fagforbundet.no
I REDAKSJONEN: vegard.velle@fagforbundet.no
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no
kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no
kjell.olufsen@fagforbundet.no
REDAKSJONEN AVSLUTTET: 5. mai
OPPLAG: 18 500
TRYKK: Aktietrykkeriet

FOTO: TROMSØ KOMMUNE

oss ny tillitsvalgt

oss@fagforbundet.no

– Som å komme hjem:
Fagforbundet ble det naturlige valget da Kristin Arvesen fikk nok av Deltas politikk, eller mangel på sådan. Hun er en dame med en allsidig ryggsekk og har alltid hatt en tendens til å havne i diverse foreldreutvalg på skole, i kor, korps og i fotballsammenheng.

– Han er Tromsøs svar på Yngve Hågensen, ler Arvesen.

Råd fra dattera

– Jeg måtte gå i meg selv for å kjenne etter om jeg orket en runde til.

Så spurte jeg dattera mi om råd, og fikk klar beskjed: «Men mamma, det er jo dette som er livet ditt, det er jo dette du liker, klart du skal gjøre det!». Og der fikk hun rett.

– På Fagforbundets storbysamling i Trondheim møtte jeg Gerd Kristiansen, som først ga meg et spørrende, litt rart blikk. Vi satt jo på motsatte sider av forhandlingsbordet den tida Gerd var Tromsø-politiker og satt i havneutvalget, og jeg var i KFO. Men så skjønnte hun sammenhengen og jeg fikk et velkommen-smil. Nå føles det som jeg har kommet hjem.

ELLISIV SOLSKINNSBAKK SELNES |
ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no

Kristin Arvesen

– **NY HOVEDTILLITSVALGT I TROMSØ** elsker å lese krim og er til daglig å finne på Servicetorget i Rådhuset. Hun mener det er viktig at offentlig ansatte er bevisste på at de driver med tjenesteyting.

– Vi skal være stolte av at vi jobber i det offentlige!

Arvesen har i årevis vært tillitsvalgt i KFO/Delta, deriblant to år i representantskapet. Det var en ensom følelse. Arvesen (47 og bestemor) er vokst opp i en engasjert familie, moren var aktiv i skolestyre, lag og foreninger og sjøl ble Kristin politisk aktiv for SV. Hun sitter blant annet i likestillingsutvalget. I Delta forsøkte hun å få til politiske diskusjoner men det var ikke så lett.

– Det er forskjell på å være politisk uav-

hengig og å være politisk død. Jeg savna flere diskusjonspartnere.

Aggressiv kampanje

Etter at Delta dro i gang en aggressiv vervekampanje i Tromsø, fikk Arvesen nok.

– Det var dråpen som fikk begeret mitt til å flyte over. Det gode samarbeidet vi hadde hatt

med Fagforbundet og andre organisasjoner ble ødelagt. Dette kunne jeg ikke lenger være med på. Så jeg meldte meg ut – og meldte meg inn i Fagforbundet. Etter ti måneders medlemskap i februar, fikk jeg forespørsel om jeg kunne tenke meg å vikariere som hovedtillitsvalgt. Forespørselen kom fra hennes fagforeningspolitiske forbilde, leder Bjørn Willumsen.

– På Fagforbundets storbysamling møtte jeg Gerd Kristiansen, som ga meg et spørrende, litt rart blikk.

OSS nytt om navn | oss@fagforbundet.no

Det er valgt ny leder i Fagforbundet Alstahaug og Leirfjord, avd 44.

Her ser vi avtroppende leder **Odd Arve Matberg**, som får blomster og takk for vel utført jobb av ny leder og hovedtillitsvalgt i Alstahaug, **Dordy Mehl**.

Kristin Arvesen er ny hovedtillitsvalgt i Tromsø. Hun har tidligere vært tillitsvalgt i Delta, men er nå over i Fagforbundets rekker.

Fagforbundet Norges Blindeforbunds fagforening har fått ny leder, **Halvor Gaustadnes**.

Ny leder for SKA Oslo Fylke er **Hilde Iren Husom-Sørli**. Hun kommer fra Oslo kommunale tjenestemannslag

Trond Knutsen er ny leder i Fagforbundet Oslo og Omegn Vaktmesterforening.

Torunn Mikaelen Hoel ble ny hovedtillitsvalgt for psykiatrien i Helse Sunnmøre, mens Kamilla Slemmen Falck går inn i rollen som ny ungdomsrepresentant.

Avdeling 149, Oslo kommunale bygg- og boligetatens Forenings nye leder heter **Nils Harnæs**. Han overtar etter Odd Dagfinn Øien

Avdeling 719 Samferdselsetatens fagforening har fått **Frank Liland** til ny leder.

Nye tillitsvalgte i Fagforbundet 567 Søgne:

Merethe Frøystad er ny tillitsvalgt ved enhet for Psykisk helse og habilitering.

Janne Rohde Lossius er tillitsvalgt i Hjemmetjenesten ved Langenes bo og aktivitetssenter.

Pål Bjørkkjær er blitt rådgiver ved kompetanseenheten.

Nye hovedtillitsvalgte i Fagforbundet Skedsmo, avd. 731:

Jeanette Østvang (leder av SHS-lokalt) er valgt frem til 2010,

Tommy Kristiansen Nettum ble valgt til nestleder frem til 2010 på årsmøtet.

Nina Jeppesen Johnsgård (leder av SKA-lokalt) vikarierer for Tommy Kristiansen Nettum som har permisjon fra vervet til 31.12.08.

Rettelse fra nr. 5.

OSS skrev at **Hilde Bernhardsen** var ny som hovedtillitsvalgt i Tromsø kommune, men hun er altså ny SKA-leder. Hovedtillitsvalgt var hun fra før.

oss kurs & konferanser

Kurset for deg med lese- og skrivevansker

Fagforbundet Sandefjord inviterer til et lese- og skrivekurs med særlig vekt på datatekniske hjelpemidler. Kurset gjennomføres lokalt og trenger minimum åtte personer som er interessert før kurset kan tidfestes. Temaer på kurset: Motivasjon, lese-teknikker, rettskrivning, enkel studie-teknikk, dataprogrammene Vixit Budgie Pro og LingDys.

Varighet: ti ganger med tre timer undervisning hver gang (30 timer).

For å melde din interesse og for mer informasjon, ta kontakt med kontoret eller send en epost.

Hvordan bidra til å skape godt arbeidsmiljø og en god arbeidsplass?

Fagforbundet Finnmark inviterer. Utfordringer/tema som gjennomgås er: Arbeidsmiljøutfordringer, teamarbeid, kommunikasjon, organisasjonskultur, makt – maktmisbruk, takling av vanskelige personer og konflikthåndtering.

Foreleser: Sigmund Olsnes, Arna Råd-giving.

Sted og tid: Rica Hotel Alta – 5. juni.

Fortellerteknikk

Hvordan formidle et budskap/kunnskap uten å lese opp? Hvordan komme i gang med å fortelle? Hva er tilstede i en muntlig fortelling, og hvor finner man fortellinger som kan brukes i ulike sammenheng?

Målgruppe: Medlemmer som er interessert i å få innblikk i det å fortelle
Foreleser: Heidi Dahlsveen, lektor ved Høgskolen i Oslo. Tid: 21. mai.

oss redaksjonen

Oss tillitsvalgte er avisa for dere som er tillitsvalgt i Fagforbundet. Bruk bladet!

Send inn tips til redaksjonen, om nye tillitsvalgte eller saker dere vil vi skal skrive om. Eller du kan sende oss din oppriktige mening!

Vår e-postadresse er:

oss@fagforbundet.no

Du kan også kontakte redaksjonen:

geirmund.jor@fagforbundet.no
tlf.23 06 44 23

ellisiv.solskinnsbakk.selines@fagforbundet.no
tlf 23 06 41 08

kari.sofie.jenssen@fagforbundet.no
tlf 23 06 44 39

Bruk Oss!